

LIGEVAERD

RUNDT
OM

En ung med særlige behov

OM MICHAEL ØSTERGAARD NIELSEN

OKTOBER 2015

LIGEVAERD - MERE VAERD

årgang 35

Vi skal ikke bare PARKERES

Michael Østergaard Nielsen er en mand med særlige behov, men han er også en ung mand med et budskab: Det skal gøres nemmere for unge med særlige behov at få et arbejde. Michael bor i egen bolig og arbejder i dag på Ulvsbjerggård ved Middelfart. Hans vej mod selvstændighed og anerkendelse har været lang.

Helhedsorienteret indsats betaler sig

TEKST: PETER CHRISTENSEN

Har du et budskab du gerne vil ud med Michael, spørger jeg ham til sidst under samtalen. Michael tænker sig om et kort sekund, han har tydeligvis tænkt på det inden jeg kom, og siger:

- Det skal gøres nemmere for os at komme ind på arbejdsmarkedet i stedet for at blive parkeret. Desværre har reformerne ikke gjort det nemmere. Ydelserne er blot sat ned.

Michaels arbejde

Vækkeuret bimler kl. 4 om morgenen hos 24 årige Michael. Han skal møde på Ulvsbjerggård kl. 4:45. Køerne skal malkes.

- Jeg har vænnet mig til at stå tidligt op. Det bedste er at komme ud til køerne og sige god morgen og klø dem lidt bag øret, siger han om det for de fleste andre meget tidlige tidspunkt.

Michael deltager i malkning, men også

i for eksempel snitning af græs. Han kører traktor en gang i mellem, men vil helst gå ved køerne. Hellere ved køerne end at pløje i 2 timer. Han ved hvad han skal gøre, så landmanden Hans Rasmussen, Ulvsbjerggård ved Svenstrup, behøver ikke bruge tid på at sætte ham i gang.

Det er vigtigt for Michael, at tingene bliver gjort ordentligt, ellers kan vi lige så godt lade være, som han understreger.

Han bliver til arbejdet er færdig og tager så fri en anden dag.

- Det er dejligt at have noget at stå op til. Jeg kan ikke gå derhjemme, så bliver jeg træt på forkerte måde. Det har jeg prøvet i 2 måneder, og det kan jeg ikke holde ud, fortsætter han.

- Det er dejligt, at jeg er en del af puslespillet. At det jeg kan betyder noget for andre. Det har styrket mit selvværd meget, og jeg tror mere på mig selv.

Den hårde folkeskole

Michael er født og opvokset i Assens og havde hele sin folkeskoletid der.

- Jeg skilte sig ud fra mængden, havde svært ved at følge med og modtog specialundervisning i hele min folkeskoletid. Jeg blev hurtigt sat i bås, og var let at falde over og drille, fortæller han.

Michael blev mobbeoffer. Når drengene havde drengeaften, var han som den eneste ikke inviteret med. Og "klassikeren", når der

skulle vælges hold, var en barsk og grim realitet i hans verden. Han endte altid med at stå alene tilbage.

Efter 7 år i folkeskole i Assens skulle han flyttes til Hårby Skole. Det magtede han ikke; at blive overflyttet til en større skole med de samme elever som mildest talt ikke havde været ordentlige i de foregående 7 år.

Dybbøl Efterskole

Det blev anledning til det første brud, der varslede nye tider i hans liv. Han mødte ligeværdighed, anerkendelse og et helt andet pædagogisk tankesæt, der kom ham og hans udfordringer i møde. Han fik endelig også et socialt liv med venskaber. Stedet var Dybbøl Efterskole.

- Der skete virkelig noget. Jeg fik meget hurtigt venner. Det havde jeg jo ikke i folkeskolen, erindrer han.

På Dybbøl Efterskole blev Michael mødt på hans faglige niveau, så han kunne modtage den rette undervisning, og

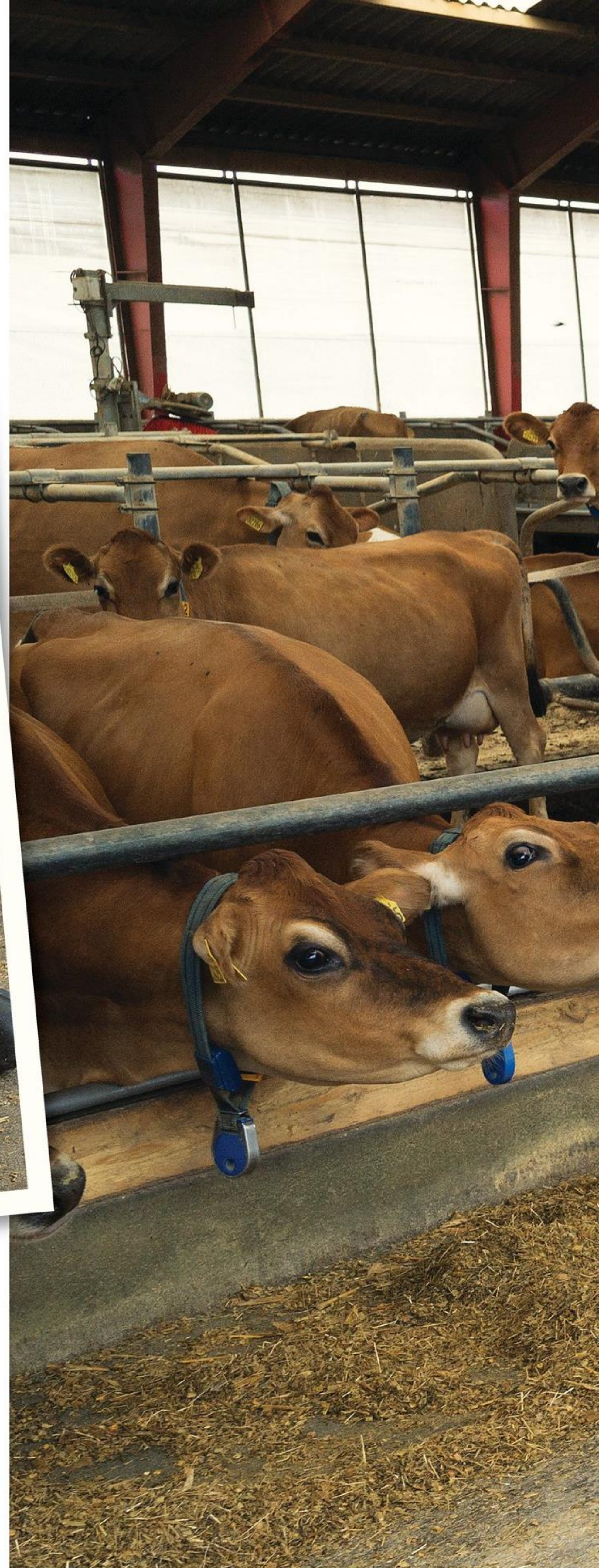
han oplevede at det gik bedre med at følge med, og han oplevede for første gang i sin skoletid ikke at være til overs og følelsen af at være en del af et fællesskab med andre.

- Jeg glemmer aldrig de to år.

Munkegården

I slutningen af opholdet på efterskolen blev han sendt i 14 dages praktik på Munkegården efter anbefaling fra en UU vejleder i Assens. På det tidspunkt var STU, Særligt Tilrettelagt Ungdomsuddannelse, lige startet. Det Michael kom til at opleve på Munkegården lå i direkte forlængelse af hans oplevelser på Dybbøl Efterskole. Han blev fra første færd modtaget med anerkendelse og respekt af medarbejdere og skolens andre unge.

Efter praktikken var det klart for Michael, at det var på Munkegården han ville. Michaels forældre skulle først forbi nogle trælse bryderier med kommunen, men Michael

og forældrene stod fast ved, at Munkegården var det rigtige tilbud til Michael og efter yderligere bryderier med kommunen om botilbuddet, lykkedes det at få bevilliget de 3 år som STU elev på Munkegården. Michael var en af Munkegårdens første STU elever.

- Jeg valgte hurtigt landbrugslinjen. Det var mit store ønske at arbejde med dyrene, det elsker jeg, og det havde de jo på Munkegården. Kalve, grise, får, ænder og kalkuner og siden kom heste til, fortæller Michael

I sine tre år på Munkegården fik Michael lært at passe dyrene, at køre traktor, pløje og høste, sammen med den dannelsesrejse, som alle samtaler og snakken under arbejdet om personlige problemer og sociale udfordringer førte med sig af udvikling oven i den rent faglige. Han benyttede sig af tilbud om at tage et kørekort, hvor Munkegården betalte grundpakken. Summen af det hele var gevaldigt løft af selvværd og selvtillid.

Opholdet på Munkegården indebar også et bofællesskab med 5 andre i et hus, hvor

alle hjalp med til at få fællesskabet til at fungere med rengøring, madlavning og fælles aktiviteter. Det er erfaringerne herfra som Michael har bragt med sig videre ud i hans eget selvstændige liv i egen bolig.

- Dem jeg mødte på Munkegården er stadig mine venner. Vi mødes og hygger og snakker både privat og i UFL Lillebælt, siger Michael.

På Stationsvej

Munkegården hjalp også Michael godt på vej efter hans STU. En socialrådgiver hjalp med at udfylde papirer til indmeldelsen i boligforening og søge indskudslån og boligsikring til en lejlighed i Middelfart.

Det er en 45 kvadratmeter lys og venlig lejlighed med stue, bad, køkken og entre på Stationsvej, som Michael har indrettet hyggeligt og tydeligvis er rigtig god til at holde ren og i god stand.

- Jeg kunne ikke selv have overskuet at blive skrevet op til lejligheden og søge om

lån og boligsikring. Jeg er rigtig glad for at bo her. Jeg er på Hej-med-dig-niveau med naboerne, hvoraf nogle har boet her i over 45 år, fortæller Michael.

- I starten var jeg på kontanthjælp. Det var meget stramt, men jeg klarede det. Jeg har altid været god til at spare på mine penge. Nu er det noget andet. Nu får jeg min medhjælperløn og har endelig fået et selvstændigt liv, men jeg har mødt mange barrierer inden. Jeg har en frivillig mentor. Det er en stor hjælp. Vi skriver over Facebook og mødes, hvis vi aftaler det der.

EGU

Efter STU gik der et par måneder, inden Michael kunne starte på en EGU på Mid-

delfart Produktionskole. I den periode var han i aktivering som pedelmedhjælper på et gymnasium.

- Jeg kan ikke gå i og uvished tænke "hvad nu". Jeg ville ud af kontanthjælpssystemet. Jeg troede, det var muligt at få et flexjob, men det er blevet gjort sværere, så jeg skulle først arbejdsprøves, fortæller han.

I mellemtiden fik han en mentor, der var god til at presse på og foreslog EGU. "Så du kan få dagpenge bagefter" var den noget fornærmende og nedladende kommunale reaktion i første omgang til en ung mand, der bare ønskede sig uddannelse og at komme ud af kontanthjælpssystemet.

Efter en måned kom Michael i praktik hos en landmand i Fjelsted. Han var der i

knap 1 år, men kunne ikke fortsætte efter periodens udløb, da landmanden ikke havde opgaver nok. To uger før han ville ende på kontanthjælp igen, fandt han med hjælp fra Middelfart Produktionskole en ny praktikvært.

Michael gennemførte sin EGU med et bevilliget ekstra år til at fuldføre. Han arbejder i dag på Ulvsbjerggård, som var den nye praktikvært. På den måde blev den fornærmende kommentar fra en sagsbehandler gjort til skamme. Og Michaels drøm gik i opfyldelse.

Vi skal ikke parkeres

På sæt og vis er vores samtale dermed igen landet ved Michaels budskab. Det skal væ-

re lettere for unge med særlige behov at få et arbejde.

- At lande på kontanthjælp er rigtig ubehageligt. Det er for dårligt, at vi kan risikere at blive parkeret i et kontanthjælpssystem, bare fordi man ikke er som andre, siger Michael.

- Altså - hvis jeg kunne, havde jeg jo taget en ordinær erhvervsuddannelse, men det kan jeg ikke. Og med karakterkravene til erhvervsuddannelserne er det jo blevet endnu sværere for dem, der har det svært bogligt og svært ved at huske, fortsætter han og understreger:

- Det hele kræver også, at virksomhederne er med og kan give et arbejde, hvor der kan blive taget de nødvendige hensyn. ●

Michael Østergaard Nielsen:

MUNKEGÅRDEN HAR HJULPET MIG RIGTIG MEGET

“Vi støtter dig ved hvert et trin op ad stigen”.

Sådan lyder et slogan fra Munkegården på det smukke Nordvestfyn.

Det var på Munkegården Michael Østergaard Nielsen for alvor fik sat skub i sine trin frem mod det liv han har i dag.

TEKST: PETER CHRISTENSEN

Det var en smilende og grinende Michael, der mødte op på Munkegården i sommeren 2008. Han glædede sig og kunne næsten ikke vente med at komme i gang, så han flyttede ind allerede i sommerferien efter sin 14 dages praktikperiode.

Det er det billede og den erindring Morten Sørensen, koordinator på Landbrugslinjen på Munkegården, får når han tænker tilbage på hans første møde med Michael. Og Michael fortrød aldrig sit ophold på Munkegården. Tværtimod.

Selv siger han i dag om sit ophold: - Munkegården er bare et godt sted at være. De har hjulpet mig rigtig meget. Jeg lærte og udviklede mig meget. I dag er jeg medlem af skolekredsen, og jeg anbefaler alle andre, at hvis de har brug for og skal på en praktisk, på en STU, så skal de overveje at tage på Munkegården.

*Michael hos køerne i stalden på Munkegården.
Arbejdet med køerne er det han holder mest af.*

Selvtillid skal bygges op

Det menneske Morten Sørensen mødte var, ud over Michaels store smil og grin, også et ungt menneske med et lavt selvværd og uden tro på det han faktisk kunne og på det han skulle komme til at kunne.

- Der var aldrig nogen konflikter med Michael. Han er så pligt-opfyldende og ordentlig på alle måder. Jeg vil nærmest sige, at han godt måtte være lidt mere fræk og fremme i skoene, siger Morten Sørensen.

Det er en pointe på Munkegården, at der skal tages hånd om udfordringerne på alle niveauer. De unge bliver mødt anerkendende og åbent. De får en struktureret dag, så de ved og kan regne med hvad der venter. De får opgaver, som de kan magte, men som også udfordrer dem.

- Vi udvider deres rammer for hvad de kan i godt og trygt tempo. Det er sådan, de opnår de succeser, som de trænger til og kan bygge videre på, og få nye udfordringer, forklarer Morten Sørensen.

Hverdagen på landbrugslinjen

Munkegården omfatter Landbrugslinjen (landbrug, gartneri, skov), Levnedsmiddellinje (køkken og rengøring), Håndværkslinje (motor - metal samt bygge-anlæg). Dertil kommer almen undervisning til dels på Munkegård og så en gang ugentligt i samarbejde med AOF Middelfart, hvor undervisningen er individuelt tilrettelagt efter en test af hver elevs niveau.

- Det individuelle er et kendetegn. Det er forskelligt også på linjerne for hver enkelt elev, hvilke opgaver de skal løse. Vi “smider” aldrig elever på for dybt vand til opgaver, de ikke har mulighed for at løse og kun vil høste et nederlag på, fortæller Morten Sørensen.

En glad Michael Østergård Nielsen på skovarbejde på en tåget dag.

Morten og eleverne har 11 ha korn, 2 ha græs og 6 ha skov at boltre sig på. Linjen har tyrekalve, slagtegrise, heste, ænder, kaniner og marsvin. Hverdagen for eleverne starter 8:45 hvor de møder ind, dagens opgaver bliver talt igennem og alle får set hinanden i øjnene – *er alle glade og ved godt mod* – derefter starter arbejdet med fodring af kalve og grise og rensning af bokse.

- De forskellige gøremål og læringen omkring bliver taget i løbet af dagens opgaver, hvor man naturligt taler sammen om faglige og personlige udfordringer og løsning af eventuelle konflikter, siger Morten videre.

Ugen

Hovedparten af Munkegårdens elever bor på stedet, hvor der er botræning i de daglige rutiner, når de står op, reder seng, lufter ud, får børstet tænder og bliver vasket. Det er ting som ikke er en selvfølge for alle. Om mandagen er der boundervisning, hvor der bliver handlet ind, lavet sund mad, gjort rent og vasket tøj. Eleverne skal oparbejde nogle rutiner, så det er realistisk at kunne bo alene efter opholdet på Munkegården.

Tirsdag og torsdag står i idrættens tegn; om sommeren udenørs om vinteren indendørs i en lejet hal. Der et stort hold meget ivrige fodbold drenge, der går til stålet, men der er også mulighed for mountainbikes, spille basket eller gå og løbe. Efter efterårsferien besøger elever og personale en svømmehal et par gange om måneden. Nogle elever kan have konkret brug for svømmeundervisning, men det er i lige så høj grad en aktivitet med fokus på socialt samvær.

Kørekort

- Michael var den første, der også fik taget kørekort, mens han var på Munkegården, fortsætter Morten Sørensen sin fortælling.

Munkegården tilbyder at betale en grundpakke, så de unge har mulighed for at tage et kørekort. De unge sparer 5000 op, så de selv kan betale for evt. ekstra teoritimer, køretimer og en køreprøve.

- Det er et rigtig godt redskab for dem, at de får kørekort. Det kan de bruge, når de efterfølgende gerne vil have et job, og har det aktiv i baglommen som et kørekort er. Det er også en personlig sejr og sidegevinst, der stiver selvtilliden af, at have kunnet tage et kørekort.

På landbrugslinjen kan eleverne også erhverve sig et internt motorsavsbevis til brug i skoven. De bliver undervist i sikkerheden med skærebukser, visir, høreværn og hvad der ellers hører til med en farlig maskine i hænderne i den skov, som Munkegården også bruger til at invitere lokalområdets børnehaver ind til aktiviteter og samvær.

Praktik

Praktik er et væsentligt redskab i Munkegårdens arbejde med de unge.

Morten Sørensens gode netværk og personlige kendskab til de lokale bønder skaffede Michael en ekstern praktik på en gård i lokalområdet.

- Det er vigtigt, at det gode match mellem ung og praktikvært ikke udelukkende beror på held. Vi bruger mange ressourcer på at finde den rigtige praktikvært og at klæde praktikværten på til net-

Morten Sørensen, koordinator på landbrugslinien på Munkegården, i skoven på en smuk dag.

op den unge, som de er matchet med, fortæller Morten om den del af arbejdet

Praktikken giver de unge et gevaldigt løft. De er ude i den virkelige verden og får boostet selvværd og selvtillid. Skuldrene og hovedet kommer op. De får mod til at kaste sig ud nye opgaver, på at lære mere og bliver i højere grad i stand til at sige, hvad det er de gerne vil være. Og gå efter det.

UFL

Der er selvfølgelig et fællesskab på selve Munkegården, men stedet rækker også videre ud i verden for at hjælpe med at skabe vigtige netværker til tiden efter opholdet på Munkegården - ofte i egen bolig. Det netværk er vigtigt, så de unge ikke ender med blot at sidde alene i en lejlighed og være ensomme.

Et par medarbejdere kører hver anden uge med de unge til UFL Lillebælt. Der møder de andre unge i samme situation, som de kan hygge og samvær og aktiviteter med. Med mellemrum afholder Munkegården et arrangement, hvor de inviterer medlemmerne af UFL på besøg.

- De unge skal have noget at komme ud til, og det gælder ikke kun arbejde og bolig, men også at de får et socialt liv og et indholdsfyldt fritidsliv.

Grundsynet

- Vi tager hånd om de unge hele vejen rundt. De møder ordentlighed og respekt for dem de er. Det er en helhedsorienteret indsats. Vi skal både udfordre, undervise og være en tryk og forstående base. Lidt kan man sige, at vi skal være både arbejdsgiveren, læreren og far og mor, siger Morten Sørensen.

- Og vi skal være til at stole på. Flertallet er institutionsbørn, der har oplevet mange skift undervejs og mange forskellige personer omkring dem. Et udsagn jeg tit møder, når jeg taler med tidligere elever er "Du var der jo altid, og du var altid den samme. Nogle gange var du sur, men du ville altid hjælpe".

Hjælp til egen lejlighed

Michael fik hjælp af en socialrådgiver på Munkegården med at melde sig ind i boligforening og søge lån til indskud og boligsikring. Morten hjalp Michael med at gennemgå lejligheden for dens stand og udfylde en fejlmeldingsblanket, og dér på Stationsvej i Middelfart bor Michael i dag.

- Og Michael har virkelig taget botræning og boundervisning til sig og med sig. Han klarer sig fint i egen lejlighed i dag. Det er lige ved, at der er renere og mere ordentligt hos Michael, end der er hos mig i min private, slutter en smilende Morten Sørensen. ●

En vigtig brik i gården puls

Landmand Hans Rasmussen, Ulvsbjerggård på vestfyn, er meget glad for Michaels Østergård Nielsens arbejde på gården. Han er pligtopfyldende. Han kan sine ting. Han møder til tiden og siger til, hvis der er noget galt.

- Det er min holdning, at man skal prøve at hjælpe, og hvis de unge gerne vil og kan, så er jeg glad for at have dem i bedriften, siger landmand Hans Rasmussen, Ulvsbjerggård

- Selvfølgelig går det lidt langsommere i starten indtil de er inde i opgaverne og rytmen, så man skal have lidt tålmodighed men det falder stille og roligt på plads. Det er synd, hvis de ikke får mulighederne. Michael har kæmpet hårdt for det. Hans vilje har bragt ham til, hvor han er i dag.

Ulvsbjerggård er beliggende fire kilometer fra Middelfart tæt på den lille by Svenstrup. Gården har 300 malkekøer, jersey. 240 ha jord med korn, græs og majs. 50/50 til foder til køerne og til salgsafgrøder blandt levering af byg til brygning af øl.

- Pt. er vi tre, men vi er normalt fire mand i den daglige drift af gården. Vi skal en ny fodermester. Han skal tiltræde sidst i september, men indtil da har Michael trukket opgaven som fodermester, så godt han kan.

På baggrund af sine erfaringer kan Hans Rasmussens budskab til andre landmænd eller virksomheder, der overvejer ansættelse af en ung med særlige behov, skrives i en hurtig linie: Det er bare med at komme i gang. Der er ingen grund til at vente.

Hans Rasmussen har en ung mere på gården, som Michael er ved at lære op i de daglige forpligtelser.

Det skal gøres ordentligt

Meget tidligt om morgenen, mens de fleste af vi andre stadig vender os under dynen, bliver der uro i stalden på Ulvsbjerggård.

Yverne er fyldte og køerne skal malkes. Og de kan regne med Michaels hjælp. Dels fordi han er pligtopfyldende og punktlig, og dels fordi han holder meget af arbejdet med køerne.

- Michael gør bare tingene rigtigt, og jeg kan regne med ham. Han er sikker i det han laver og en stor hjælp i den daglige rytme. Michael arbejder ikke så meget med maskinerne. Hans store opgave er at passe køerne, malkning, fodring, rengøring, det er det han holder mest af, fortæller Hans Rasmussen.

- Og det arbejde gør han til punkt og prikke. Hvis der sker noget helt uventet, kan han godt blive lidt forvirret, kan han godt have brug for lige at tale om det. Det er helt fint, så gør vi bare det og får det på plads.

Og Michael er meget glad for sin dagligdag på gården.

- Jeg er rigtig glad for arbejdet på Ulvsbjerggård. Jeg søgte et flexjob oprindeligt, men sagsbehandleren sagde direkte "hvorforsøger du ikke førtidspension. Det vil være nemmere" Det var inden reformerne kom. Men jeg ville jo have et arbejde, og det gælder for alle jeg kender. Der er ingen der gider at gå derhjemme og glo. Arbejdet har styrket mit selvværd meget, siger Michael om arbejdet på Ulvsbjerggård.

Michael kender sin rolle i puslespillet og sine opgaver. Han ved hvordan de skal udføres, og helt i tråd med den ordentlighed som Hans Rasmussen påpeger at Michael har, siger Michael også::

- Arbejdet skal gøre ordentligt, ellers er der jo ingen grund til at gøre det. ●